



FOUNDED 1900

THE ENGLISH SCHOOL  
A SECOND CENTURY OF EXCELLENCE

## Diagnostic exam 2020

### ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Διάρκεια εξέτασης: 1 ώρα

#### Γενικές οδηγίες:

1. Απάντησε σε όλες τις ερωτήσεις του γραπτού.
2. Διάβασε προσεκτικά τις οδηγίες πριν αρχίσεις να απαντάς στις ερωτήσεις.
3. Μην καθυστερείς πολύ σε ερωτήσεις που σε δυσκολεύουν, γιατί πρέπει να προσπαθήσεις να τελειώσεις όλο το γραπτό.
4. Γράφε με μαύρο μελάνι και όσο πιο καθαρά μπορείς.
5. Έλεγξε προσεκτικά όσα έχεις γράψει.
6. ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ

#### Συμβουλές για κατανομή του χρόνου:

1. Μέρος Α' (35 μονάδες): 30 λεπτά
2. Μέρος Β' (40 μονάδες): 30 λεπτά

Συνολική βαθμολογία: 75 μονάδες

Το γραπτό αποτελείται από 12 σελίδες

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!**

**Να επιλέξεις και να αναπτύξεις ΕΝΑ από τα ακόλουθα θέματα σε περίπου 220 λέξεις.**

**Συμβουλές:**

**Προσπάθησε να μην αφιερώσεις περισσότερα από 35 λεπτά σε αυτό το μέρος.**

**Δώσε ιδιαίτερη σημασία στα ακόλουθα:**

- **λεξιλόγιο και έκφραση**
- **δομή**
- **περιεχόμενο/πρωτοτυπία ιδεών**
- **ακρίβεια στη διατύπωση**
- **συνδετικές λέξεις/φράσεις**
- **τονισμός**

**ΘΕΜΑΤΑ:**

**1. Ζώντας για λίγες μέρες σε ένα ορεινό χωριό.**

- Φαντάσου ότι έχεις πάει διακοπές σε ένα χωριό στα βουνά στο οποίο δεν έχεις ξαναπάει
- Να αναφερθείς σε αυτή σου την εμπειρία
- Να περιγράψεις τον χώρο και να αναφερθείς σε κάποιο περιστατικό που σου έκανε εντύπωση

**2. Το πάρκο των ονείρων σου.**

**Να παρουσιάσεις πώς φαντάζεσαι το ιδανικό πάρκο για παιδιά.**

Μπορείς να περιλάβεις τα ακόλουθα στοιχεία:

- περιγραφή του χώρου και των παιχνιδιών
- τι δραστηριότητες θα μπορούσε να κάνει κάποιος εκεί
- σκέψεις και συναισθήματα

**3. Έχω ζήσει πολλά στο σχολείο, αλλά αυτό θα μου μείνει αξέχαστο...**

- Να αφηγηθείς μια ξεχωριστή σχολική εμπειρία
- Να αναφερθείς στα πρόσωπα και στα γεγονότα
- Να περιλάβεις σκέψεις και συναισθήματα.







Διάβασε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και απάντησε σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις με δικά σου λόγια, εκτός κι αν σου ζητηθεί να αντιγράψεις κάποια λέξη ή φράση από το απόσπασμα.

Στρατή Τσίρκα, «Το δέντρο»

Δάσκαλος σε μια μικρή πόλη της Αιγύπτου! [...] Μα δεν πρόκειται να μιλήσω εδώ πέρα γι' αυτά. Θέλω μονάχα να διηγηθώ την ιστορία ενός δέντρου! [...] **Σας έτυχε να πιάσετε φιλία μ' ένα δέντρο; Είναι κάτι που έχει πολλή γοητεία.** Κατεβαίνετε, λόγου χάρη, απ' το σπίτι σας. «Πού πας;» σας ρωτάνε, – Να, μια βόλτα... λέτε. Μα μέσα σας κρυφά: Πάω να δω το Δέντρο! [...]

Όταν είδα για πρώτη φορά αυτό το δέντρο στην Αίγυπτο μόνο που δεν φώναξα. **Ένωσα** την 5  
ψυχή μου να πιάνεται από ενθουσιασμό κι από φόβο. Πολλοί ερωτευμένοι νιώθουν έτσι. Στη  
χαρά της αγάπης τους υπάρχει πάντα ο φόβος μήπως έρθει καποιος να τους την πάρει. Ήταν  
ένα στιβαρό\*, γεροδεμένο «λάμπραχ»\*, με πολλή σκιά. Είχε φυτρώσει στην άκρη του δρόμου  
κι άπλωνε τα κλαδιά του προς όλες τις μεριές πλατιά και πυκνά **κι ανέβαινε προς τ' άπάνω,**  
**ψηλά, γεμάτο περηφάνια.** 10

Ήταν ένα τόσο καλό δέντρο. Από κάτω του **κάθονταν** να ξεκουραστούν οι περαστικοί. Οι  
ταξιδιώτες που ήθελαν να πάρουν το ποταμόπλοιο στέκονταν εκεί περιμένοντας. Και εκεί  
έγερναν να κοιμηθούν **σαν τους έπιανε η νύχτα.** Και τώρα εκεί από κάτω του μαζεύονταν τα  
μεσημέρια, για να ξεκουραστούν λιγάκι οι εργάτες που δούλευαν στο χτίριο, γιατί λίγα μέτρα  
μακρύτερα, στην άλλη πλευρά του δρόμου, η Κυρά έχτιζε το καινούριο της σπίτι. [...] 15

Μόλις πάτησα το πόδι μου στο χωριό, η πρώτη κουβέντα που άκουσα ήταν για την Κυρά και  
για το σπίτι της. Μου είπαν πως η πρόοδος μου εδώ πέρα εξαρτιόταν από την εντύπωση που  
θα έκαμνα της Κυράς. Έπρεπε να είμαι πολύ **προσεχτικός** μαζί της, αν ήθελα να 'χω δουλειά  
και του χρόνου. [...] Το σχολειό ήταν λίγο πιο κάτω απ' το δέντρο. Έτσι το έβλεπα πολλές φορές  
κάθε μέρα. Είχαμε γίνει σπουδαίοι φίλοι· **δεν έτυχε μια φορά –νύχτα ή μέρα,** 20  
**στενοχωρημένος ή χαρούμενος αν ήμουν–** να περάσω πλάι του και να μην το προσέξω.  
– Πώς τα περνάς τώρα που είναι άνοιξη; το ρωτούσα. Και κείνο μου αποκρινόταν μ' όλο του το  
είναι, **δείχνοντάς μου τα πράσινα φύλλα του και τα χνουδωτά λουλούδια του με τη βαριά**  
**μυρωδιά, καμαρώνοντας.**

Μα μια νύχτα να τι έγινε. Γύριζα από 'ναν **μακρινό** περίπατο. Μεσάνυχτα. Τέλεια ερημιά 25  
παντού. Πλησίαζα στο δέντρο, όταν πρόσεξα πάνω του κάποιον άνθρωπο σκαρφαλωμένο.  
Άκουσα και χτυπήματα. Τότε **έτρεξα!** Και αμέσως κατάλαβα. Μαχαιρώναν το δέντρο! Ο  
άνθρωπος εκείνος έμπηγε στην «καρδιά» του χτυπώντας βαριά ένα μεγάλο σίδερο. Σωστή

δολοφονία! Το δέντρο, με το φαρμακερό αυτό σίδερο στα σπλάχνα του θα μαράζωνε σιγά σιγά, μα σίγουρα, και μια μέρα θα έπεφτε κάτω ξερό. 30

– Γιατί το κάνεις αυτό; φώναξα θυμωμένος.

Ο άλλος σταμάτησε τη δουλειά του. Γύρισε και με κοίταξε. Αναγνώρισα έναν από τους υπηρέτες της Κυράς.

– Τι σε νοιάζει; **μου αποκρίθηκε αργά.** Κάμνω ό,τι με προστάξανε.

Το ψωμί... το έρημο ψωμί! Να τα βάλω με την Κυρά; Αύριο κιόλας θά 'φευγα. **Κατάπια τα** 35 **λόγια μου,** χαμήλωσα το κεφάλι και τράβηξα για το δωμάτιό μου. Μα όλη τη νύχτα μέσα στο μυαλό μου στριφογύριζε η σκέψη: – Γιατί; Τι της έφταιξε το δέντρο; Ένα τόσο όμορφο δέντρο μπροστά στο σπίτι της; Το έμαθα την άλλη μέρα. Στην τελετή των εγκαινίων. Η Κυρά με πήρε σε μια γωνιά και μου είπε:

– Σας αρέσει το σπίτι; Πάνε να σκάσουνε από τη ζήλια τους. Και μ' ένα χαμόγελο γεμάτο 40 πονηράδα:

– Κι όταν θα πέσει το δέντρο...

– Πώς; ρώτησα εγώ λαχανιάζοντας.

– Έβαλα και το κάρφωσαν χθες βράδυ, μου αποκρίθηκε.

Και τότε **χίμηξε από μέσα μου βαθιά** ένα «γιατί, γιατί;» τόσο έντονο, που η Κυρά μου έριξε 45 μια αυστηρή ματιά. Ύστερα, σα να εξηγούσε σ' έναν κουτό κάτι πολύ απλό, πρόσθεσε:

– **Αυτό το παλιόδεντρο κρύβει όλη την πρόσοψη του σπιτιού. Οι επιβάτες του τρένου απέναντι, σαν περνούν δε βλέπουν τίποτα.**

Μάλιστα! Ακριβώς έτσι τα είπε.

Τώρα, τι απάντησα και τι έκανα μετά από αυτό, δεν έχει απολύτως καμιά σημασία. Ήθελα να 50 σας διηγηθώ την ιστορία κάποιου δέντρου και όχι τα δικά μου βάσανα.

*[Διασκευασμένο απόσπασμα από το διήγημα του Στρατή Τσίρκα «Το δένδρο».*

Λεξιλόγιο:

στιβαρό = δυνατό

λάμπαχ = είδος τροπικού δέντρου.

**Σημείωση:** οι αριθμοί στο πλάι αντιστοιχούν στον αριθμό των γραμμών του αποσπάσματος. Θα σε βοηθήσουν να εντοπίζεις τα σχετικά σημεία των ασκήσεων που ακολουθούν.

Να απαντήσεις σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

1. Να εξηγήσεις σύντομα πώς νιώθει ο πρωταγωνιστής για το δέντρο και να αναφέρεις ένα στοιχείο από το διήγημα για να ενισχύσεις την απάντησή σου. (4 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Να περιγράψεις σύντομα τον πρωταγωνιστή του πιο πάνω αποσπάσματος με βάση τις σκέψεις και τη στάση του. Να λάβεις υπόψη τι ήταν αυτό που τον προβλημάτισε και πώς αντέδρασε. (5 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....





**3. Μπορούμε να πούμε ότι το δέντρο στο κείμενο του Τσίρκα παρουσιάζει στοιχεία ανθρώπινης συμπεριφοράς; Να απαντήσεις στο ερώτημα αναφέροντας δύο σημεία από το απόσπασμα τα οποία ενισχύουν την απάντησή σου. (5 μονάδες)**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**4. Να σημειώσεις Σ για κάθε σωστή δήλωση και Λ για κάθε λανθασμένη. (8 μονάδες)**

- α. Η ιστορία που έχεις διαβάσει θα μπορούσε να είναι πραγματική. ....
- β. Ο αφηγητής του αποσπάσματος λαμβάνει μέρος στην ιστορία που αφηγείται. ....
- γ. Ο αφηγητής ήταν δάσκαλος. ....
- δ. Το διήγημα παρουσιάζει τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση. ....
- ε. Η Κυρά είναι πολύ καλή φίλη του πρωταγωνιστή. ....
- στ. Οι υπηρέτες της Κυράς υπάκουαν σε ό,τι τους έλεγε. ....
- ζ. Στο διήγημα, εκτός από αφήγηση, υπάρχει και διάλογος. ....
- η. Η Κυρά ήταν ένα πολύ σημαντικό πρόσωπο της περιοχής. ....



7. Να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις με αντίστοιχες ώστε να μην αλλάξει το νόημα των προτάσεων. (2 μονάδες)

α. Ένωσα την ψυχή μου να πιάνεται από ενθουσιασμό

..... την ψυχή μου να πιάνεται από ενθουσιασμό

β. ... μου αποκρίθηκε αργά

μου ..... αργά

8. Να σημειώσεις ένα μονολεκτικό αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις.

(2 μονάδες)

μακρινό ≠ .....

προσεχτικός ≠ .....

9. Να σημειώσεις ένα παράγωγο ουσιαστικό που προκύπτει από το κάθε ρήμα της

α' στήλης του πίνακα. Μην ξεχάσεις το άρθρο.

(2 μονάδες)

A' στήλη Ρήμα	B' στήλη Ουσιαστικό
έτυχε	
κάθονταν	



10. Στον πιο κάτω πίνακα βρίσκεται σημειωμένη μία φράση. Να συμπληρώσεις τα μονολεκτικά παραθετικά της υπογραμμισμένης λέξης. (2 μονάδες)

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
χίμηξε από μέσα μου <u>βαθιά</u>		

11. Συμπλήρωσε τα κενά ανάλογα με τις οδηγίες της κάθε πρότασης. (3 μονάδες)

α. Να σημειώσεις πιο κάτω τη μετοχή που εντοπίζεις στην πρόταση:

«δεν έτυχε μια φορά –νύχτα ή μέρα, στενοχωρημένος ...»

Η μετοχή είναι: .....

β. Στην πιο κάτω πρόταση υπάρχουν κάποιες λέξεις οι οποίες μας βοηθούν να καταλάβουμε πώς έμοιαζε το δέντρο.

«δείχνοντάς μου τα πράσινα φύλλα του και τα χνουδωτά λουλούδια του με τη βαριά μυρουδιά, καμαρώνοντας...»

Τι μέρος του λόγου είναι αυτές οι λέξεις; .....

γ. Το β' πληθυντικό πρόσωπο παρακειμένου του ρήματος «έτρεξα» είναι :

.....

Η ονομαστική ενικού του αρσενικού επιθέτου που σχηματίζεται από ρήμα «τρέχω»:

.....

δ. Το ρήμα «έτυχε» στο γ' ενικό πρόσωπο ενεστώτα της ίδιας φωνής:

.....

ε. Το ρήμα «ήμουν» είναι σε χρόνο παρατατικό . Το ίδιο ρήμα στο α' πληθυντικό πρόσωπο

του ενεστώτα σχηματίζεται ως εξής: .....

